

Der er store forskelle

Topstyret. - Tyskerne giver hånd og er meget høflige. Det kunne danskerne godt lære af. Til gengæld skal tyskerne lære at handle selvstændigt, siger håndværksmester.

PADBORG. »Du må godt tænke selv«. Den bemærkning har Jan Christensen nogle gange afleveret til sine tyske medarbejdere. Han er autoriseret elinstallatør og driver Herluf Jørgensen A/S i Padborg. Han er ikke i tvivl: Der er store forskelle mellem danskere og tyskere. De er ni mand i virksomheden, heraf kommer de to fra den tyske side af grænsen, men taler dansk.

- I Tyskland er de vant til en topstyret ledelse, vores er mere flad. Her får de en opgave, og så forventer jeg, at de selv kan udføre den og selv finde ud af, hvilke materialer de mangler. De skal kunne holde både sig selv og en lærling, siger Jan Christensen og tilføjer:

- Hvis tyskerne får besked på at trække et kabel fra a til b, så gør de det og kun det, selv om de kan se, at kablet skal videre til punkt c. Det kræver en læretid at håndtere det ansvar, men også den frihed, det giver.

Han skynder sig dog at tilføje, at han er meget glad for firmaets to tyske medarbejdere, som næsten har lært det.

- Det går godt, men der kan komme perioder, hvor

de falder tilbage. Så bliver jeg sur og siger: »Du må godt tænke selv«. De får den samme høje løn som danskerne, og jeg forventer, at de kan det samme, siger han og kommer med et eksempel:

- Hvis de er færdige med en opgave på en byggeplads, og der ligger en anden opgave på samme byggeplads, så bliver jeg sur, hvis de ikke selv finder ud af at gå i gang.

De tyske medarbejdere behandler ham anderledes end de danske:

- I begyndelsen ville de give hånd, men jeg er jo også i arbejdstøjet og i gang med noget om morgenen, så jeg måtte sige, at det er nok med et høfligt »Godmorgen«.

På nogle områder er det nemmere at være chef for en tysk medarbejder end for en dansk:

- De tyske gør, hvad jeg siger. De danske spørger hvorfor, og du skal have en plausibel grund parat. Tyskerne retter bare ind og gør det.

Jan Christensen har bemærket, at de tyske medarbejdere er høfligere end de danske - ikke bare over for ham, men også over for kunderne.

- Der kunne danskerne godt lære noget af, især de unge.

Uvant hygetur

Tidligere var det almindeligt, at håndværkerne samledes og fik en øl efter arbejdstid, men i dag er der indført alkoholforbud i de fleste virksomheder.

- Jeg kan mærke, at svennene godt kan savne den hygge, men vi forsøger at

skabe den på en anden måde. For eksempel inviterede vi for nylig alle med på-hæng ud og spise i Flensborg. Det var tydeligt, at det havde tyskerne ikke forventet, men de var glade for det, siger Jan Christensen.

Han har tidligere haft andre tyske elektrikere ansat, men har måttet fyre dem, fordi de ikke var dygtige nok. Jan Christensen mener, at nogle tyske elektrikere risikerer at få en ensidig uddannelse, og det er ikke godt nok i Danmark.

- Hvis de er uheldige at komme til et stort firma, hvor de kun beskæftiger sig med nogle få ting i hele deres læretid, så kan vi ikke bruge dem. Han undrer sig også over, at han får ansøgninger fra tyske viceværter og pedeller, der mener, at de kan arbejde som elektrikere.

Falsk svendebrev

En erfaring har Jan Christensen gjort, og det er, at han vil se det originale eksamensbevis, inden han ansætter. Det skyldes en enkelt mand, der fik arbejde hos Jan Christensen og flyttede op sammen med sin familie, fik bolig, dansk CPR-nummer og børnepenge etc. Jan Christensen og kollegerne fornemmede snart, at der var noget galt med hans faglighed, men nåede ikke at foretage sig noget, før manden og hans familie var væk.

- Han havde vist mig et falsk svendebrev. Nu jagter udlejeren ham for husleje og staten for at få børnepengene m.v. retur.

Annelise Mølvig

Jan Christensen, som driver Herluf Jørgensen A/S i Padborg som autoriseret elinstallatør, erkender klart forskel på tysk og dansk arbejdsmåde. (Fotos: Povl Klavsen)

Meld jer ind eller stå alene

Fagforeninger. Hver fjerde af de timelønnede på DS SM i Rødekro kommer fra Tyskland. Tillidsmanden kender faldgruberne og tager hånd om de nye.

RØDEKRO. Gigantiske vindmølleårne ligger side om side. Der er kedeldragter og hjelme. DS SM i Rødekro hører til i sværindustrien. Der er 487 ansatte, hvoraf de 412 er timelønnede. 100 af dem bor syd for grænsen. Nogle af dem kører mellem 100 og 150 kilometer dagligt bare for at komme på arbejde - og det samme hjem igen.

Når de har fået arbejde på DS SM tager fællestillidsmand Keld Wollbrink fat i dem og gør dem klart, at

BLANDT NABOER - UNTER NACHBARN

de skal melde sig ind i fagforeningen.

- Vi kan ikke tvinge dem til det, men jeg siger til dem, at de må sejle deres egen sø, hvis de ikke er medlem, for så gider jeg ikke have med dem at gøre, siger han og forklarer, at fagforeningen har den ekspertise, der skal til for at hjælpe med a-kasse, pension, skat og lignende. Nogle stiller dog spørgsmål, fordi de ikke er vant til et system, hvor langt de fleste er

organiserede. Andre beder om lov til at vente en måned, indtil de får løn.

- Nogle er klemte økonomisk, når de lige kommer, og så finder man en løsning på det. Men prøver de at snyde, så får de med grovfilen, og så passer hatten igen, erklærer tillidsmanden med den pondus, det giver at være fællestillidsmand for over 400 kolleger.

Kommer straks med lægeerklæring

Et af de steder, hvor Keld Wollbrink mærker en kulturforskel mellem sine danske og tyske kolleger, er ved sygdom.

- Hvis en tysker melder sig syg en mandag eller tirsdag, så ved vi, at han er syg resten af ugen. De kan ikke bare have et maveonde i en eller to dage, som vi andre. De går straks til læge og får en lægeerklæring, siger Keld Wollbrink undrende.

Selv om det er blevet mere almindeligt at »dusse« syd for grænsen, så mærker Keld Wollbrink også en forskel her.

- De siger De og giver

hånd. Vi andre giver kun hånd, når vi er til møder i fagforeningen eller møder en for første gang.

Også han taler om, at tyskerne afventer en ordre, inden de handler, men det bliver de hurtigt vænnet af med.

- Danskerne ser på en tegning, hvad næste opgave består i. Tyskeren er vant til at blive sat mere i gang,

men det er nu et spørgsmål om at fortælle dem det tydeligt nok. De lærer det i løbet af to-tre måneder, siger tillidsmanden.

Han har bemærket en anden forskel: Hvor danskeren har sin mad i en gammel skoletaske eller en rygsæk, så medbringer tyskeren sin mad i en kurv. Tyskerens bil er også større end danskerens.

Hos DS SM i Rødekro sættes på et medlemsskab i fagforeningen.

- De ser lidt mere status i deres bil, end hos os. Når de lige begynder, så er bilen måske ikke så pæn, men når de har været her i et halvt eller helt år og tjent penge, bliver bilen større. For mig er bilen mere et transportmiddel.

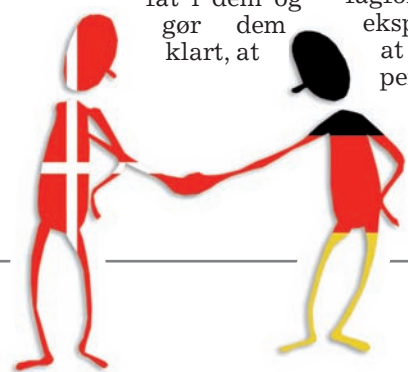
Fællestillidsmanden oplever, at de danske kolleger nogle gange kan føle, at tyskeren får det bedste fra begge lande - for eksempel når det gælder barsel. En tysk mand, der er ansat i en dansk virksomhed, har ret til at få 16 ugers betalt barselsorlov - uanset, hvad hans tyske kone får i Tyskland. I Danmark skal forældrene dele de 32 uger.

- Det kan godt give en fornemmelse af skævvridning, siger Keld Wollbrink.

Svært at hjælpe

Der, hvor han synes, det kan være svært at hjælpe kollegerne, er, hvis det drejer sig om problemer med familien.

- Vi er også sociale tillidsmænd, men det kan være svært at hjælpe den tyske kollega. I Danmark ved jeg, hvem jeg skal ringe til i kommunen, men jeg kender ikke det tyske system godt nok til at kunne hjælpe så godt, som jeg gerne ville, siger han. Annelise Mølvig

»Unter Nachbarn - blandt naboer« er et fælles projekt i:

FLENSBORG AVIS

sh:z DerNordschleswiger

Projektet støttes af:

Danfoss

Nord-Ostsee Sparkasse